

## **WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY**

### **KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*.

Zestaw ten to jedynie propozycja. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

Kursywą zaznaczone są tematy dodatkowe ujęte w podstawie programowej.

## I Półrocze

|                         | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                           |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                         | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                  | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                 | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                              |
| 1. Co to jest historia? | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: historia (dzieje), historyk.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jakim celu poznaje się historię.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: historia prywatna,</li> <li>• konieczność poznawania historii w sposób chronologiczny.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, czym zajmuje się historyk,</li> <li>• podać przykłady wydarzeń należących do historii prywatnej.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: historia rodzinna, historia państw.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podać przykłady wydarzeń należących do historii rodzinnej.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• historię jako cykl zmian dokonanych przez człowieka.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podać przykłady wydarzeń należących do historii państw.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać Kraków w różnych okresach historycznych.</li> </ul> |

| Temat lekcji         | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                          |                                                                                                         |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                 | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                            |
| 2. O mierzeniu czasu | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sposób mierzenia czasu, którym posługują się ludzie w Europie,</li> <li>• rzymski sposób zapisu cyfr i liczb.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: oś czasu, nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), tysiąclecie, zegar,</li> <li>• zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić wiek i połowę wieku dla danego wydarzenia historycznego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wydarzenie, które dało początek obowiązującemu w Europie systemowi datacji.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: kalendarz,</li> <li>• dlaczego korzystamy z osi czasu.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obliczać upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszczać je na osi czasu.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: chronologia,</li> <li>• znaczenie umieszczania wydarzeń w kolejności chronologicznej.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jakim celu mierzy się czas.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić poznane typy zegarów.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć historię zegarów.</li> </ul> |

| Temat lekcji              | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                                                                            |
| 3. Jak poznać przeszłość? | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podział źródeł historycznych.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: źródła historyczne, źródła pisane, źródła materialne, źródła ustne.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podać przykłady źródeł pisanych i materialnych.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: archeologia, archeolog, muzeum.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć, na czym polega praca historyka,</li> <li>• przedstawić zadania muzeów.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: wykopaliska archeologiczne, kronika,</li> <li>• związki między archeologią a historią.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć, na czym polega praca archeologa,</li> <li>• podać przykłady odkryć dokonanych przez archeologów.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przykłady muzeów.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: dziedzictwo historyczne,</li> <li>• rolę, jaką w poznawaniu historii odgrywają źródła historyczne.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jaki sposób badania archeologiczne przyczyniają się do poszerzenia naszej wiedzy o przeszłości,</li> <li>• wyjaśnić, dlaczego trzeba chronić dziedzictwo historyczne.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• okoliczności powstania i upadku osady w Biskupinie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o odkryciach dokonanych przez archeologów w Biskupinie.</li> </ul> |

| Temat lekcji    | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                           |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                 | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                              |
| 4. Moja rodzina | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nazewnictwo stosowane do określenia relacji między poszczególnymi członkami rodziny.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: rodzina, krewny, przodek.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• na przykładzie własnej rodziny wymienić osoby wchodzące w skład rodziny małej i rodziny wielkiej.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• tradycje własnej rodziny.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: rodzina mała, rodzina wielka, pamiątka rodzinna, tradycje rodzinne.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić związki pokrewieństwa między poszczególnymi członkami rodziny,</li> <li>• wymienić przykłady pamiątek rodzinnych.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: genealogia, drzewo genealogiczne.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o wydarzeniu z historii swojej rodziny,</li> <li>• wyrazić opinię na temat gromadzenia pamiątek rodzinnych i kultywowania tradycji rodzinnych,</li> <li>• opowiedzieć o własnej pamiątce rodzinnej.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sposoby umożliwiające poznanie historii rodziny.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znaczenie zdjęć i innych pamiątek rodzinnych jako źródeł historycznych.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jaki sposób można poznać historię swojej rodziny.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sporządzić drzewo genealogiczne swojej rodziny.</li> </ul> |

| Temat lekcji                  | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                        |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                           |
| 5. Ojczyzna<br>małych ojczyzn | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sąsiadów Polski,</li> <li>• nazwy regionów wchodzących w skład Polski.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: region, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie Polskę i jej regiony,</li> <li>• posługiwać się planem miejscowości.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• lokalizację największych zabytków w Polsce,</li> <li>• zabytki i wydarzenia związane z historią własnej miejscowości,</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać główne regiony Polski,</li> <li>• wyjaśnić różnicę między małą ojczyzną a ojczyzną,</li> <li>• wskazać na mapie miejscowość, w której mieszka.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znane postacie i legendy związane z historią własnej miejscowości,</li> <li>• herb własnej miejscowości.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rolę, jaką w życiu człowieka odgrywa mała ojczyzna.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać swoją małą ojczyznę.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podać podstawowe informacje na temat ukształtowania powierzchni kraju,</li> <li>• powiązać najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami i wskazać je na mapie,</li> <li>• zebrać informacje o własnej miejscowości.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić zalety i wady ukształtowania powierzchni Polski.</li> </ul> |

| Temat lekcji                         | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                     |
|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                      | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                           | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                        |
| 6. Polskie symbole i święta narodowe | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego,</li> <li>• oficjalną nazwę państwa polskiego,</li> <li>• polskie symbole narodowe.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: symbole narodowe, flaga, godło, hymn państwowy (narodowy).</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zachować odpowiednią postawę wobec polskich symboli narodowych,</li> <li>• wymienić najważniejsze święta narodowe,</li> <li>• odśpiewać trzy zwrotki i refren <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• najważniejsze miejsca pamięci narodowej.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: Rzeczpospolita (republika), obywatel, miejsce pamięci narodowej, święto narodowe.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlokalizować lokalne miejsca pamięci narodowej.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, co zdecydowało o nadaniu konkretnym terenom, budowlom i obiektom statusu miejsc pamięci narodowej,</li> <li>• opisać najważniejsze miejsca pamięci narodowej,</li> <li>• wyjaśnić, z jakimi wydarzeniami są związane miejsca pamięci narodowej,</li> <li>• wyjaśnić, dlaczego obchodzimy święta narodowe.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić najważniejsze miejsca pamięci narodowej i wytłumaczyć ich znaczenie,</li> <li>• wytłumaczyć znaczenie najważniejszych świąt narodowych.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać lokalne miejsca pamięci narodowej.</li> </ul> |

| Temat lekcji                   | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                              |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                                | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                        | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                  | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| 7. Legendy o początkach Polski | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• najważniejsze legendy związane z początkami Polski.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: plemię, gród, legenda.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie Wielkopolskę i Gniezno.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• głównych bohaterów polskich legend.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: dynastia, kolebka.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć najważniejsze polskie legendy,</li> <li>• wymienić różnice między legendą a historią.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać cechy charakterystyczne legendy,</li> <li>• odróżniać fikcję od prawdy historycznej,</li> <li>• wyjaśnić, kim byli Słowianie.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znaczenie legend dla poznania początków państwa polskiego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie siedziby Słowian.</li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji           | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                 |                                                |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                             | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>  | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                      | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                    | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                   |
| <i>Dawni Słowianie</i> | Uczeń zna:<br>• <i>nazwy głównych plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie.</i> | Uczeń zna:<br>• <i>główne zajęcia Słowian.</i> | Uczeń rozumie:<br>• <i>rolę i znaczenie grodów.</i><br><br>Uczeń potrafi:<br>• <i>wskazać na mapie tereny w Europie zamieszkane przez plemiona słowiańskie.</i> | Uczeń rozumie:<br>• <i>pojęcie: rzemieślnik.</i><br><br>Uczeń potrafi:<br>• <i>opisać wygląd grodu słowiańskiego,</i><br>• <i>opisać wygląd słowiańskiej chaty.</i> | Uczeń potrafi:<br>• <i>opisać warunki naturalne panujące na ziemiach polskich w X w.,</i><br>• <i>przedstawić warunki życia Słowian w X w.</i> |

| Temat lekcji      | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                   |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                      |
| 8. Chrzest Polski | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 966,</li> <li>• postaci: Mieszka I, Dobrawy,</li> <li>• przyczyny, które skłoniły Mieszka I do przyjęcia chrztu.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: poganin.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie państwo Mieszka I.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: gród.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, dlaczego Mieszko I przyjął chrzest,</li> <li>• opisać zmiany, jakie zaszły w państwie polskim po 966 r.,</li> <li>• wyjaśnić, jak zmieniła się sytuacja polityczna Polski w Europie po chrzcie Mieszka I.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: ok. 960.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: kultura zachodnioeuropejska,</li> <li>• znaczenie chrztu jako wydarzenia, które zapoczątkowało historię Polski.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić zasięg terytorialny państwa Mieszka I,</li> <li>• przedstawić okoliczności, w których doszło do chrztu Mieszka I.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: kurhan, palatium.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać wygląd grodu w Gnieźnie,</li> <li>• wymienić elementy kultury zachodnioeuropejskiej, którą Polska przyjęła po 966 r.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić wierzenia Polan.</li> </ul> |

| Temat lekcji                             | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY     |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                        |                                                        |                                                                                             |
|------------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b> | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                             | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                             | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>       | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                |
| <i>Początki chrześcijaństwa w Polsce</i> | Uczeń rozumie:<br>• pojęcie: zakonnik (mnich). | Uczeń rozumie:<br>• co się zmieniło w państwie Polan po przyjęciu chrztu przez Mieszka.<br><br>Uczeń potrafi:<br>• wymienić najważniejsze zmiany, jakie w życiu Polan wprowadziła religia chrześcijańska. | Uczeń rozumie:<br>• pojęcie: łacina.<br><br>Uczeń potrafi:<br>• opisać życie i obyczaje Polan przed przyjęciem chrztu. | Uczeń rozumie:<br>• znaczenie niektórych słów Słowian. | Uczeń potrafi:<br>• dostrzec przykłady wpływu obcych języków na język Polan i język polski. |

| Temat lekcji            | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                     | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 9. Pierwszy król Polski | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 992, 1000, 1025,</li> <li>• postacie: biskupa Wojciecha, Bolesława Chrobrego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: zjazd gnieźnieński.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić decyzje ogłoszone podczas zjazdu gnieźnieńskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 997.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: wyprawa misyjna, wojowie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Bolesława Chrobrego,</li> <li>• opowiedzieć historię zjazdu gnieźnieńskiego,</li> <li>• zlokalizować na mapie grody, które ogłoszono w 1000 r. biskupstwami.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Ottona III.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: diadem,</li> <li>• znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować postać biskupa Wojciecha,</li> <li>• wyjaśnić, w jakich okolicznościach nastąpiły zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Bolesława Chrobrego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić przyczyny zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus,</li> <li>• omówić przebieg i skutki wyprawy misyjnej do Prus,</li> <li>• omówić dokonania Bolesława Chrobrego.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• znaczenie symbolicznej koronacji Bolesława Chrobrego dokonanej przez Ottona III,</li> <li>• znaczenie właściwej koronacji Bolesława Chrobrego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności powstania Drzwi Gnieźnieńskich i wyjaśnić, co przedstawiają.</li> </ul> |

| Temat lekcji                                   | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                              | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                           | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                    | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                           |
| <i>Wojna Bolesława Krzywoustego z Niemcami</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postacie: <i>Bolesława Krzywoustego, Zbigniewa.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>rycerz.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>wyjaśnić, kim byli rycerze,</i></li> <li>• <i>wskazać na mapie Głogów.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: <i>1109,</i></li> <li>• postać: <i>Henryka V.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: <i>katapulta, trebusz, wieża oblężnicza.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>przyczyny konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>trybut.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>omówić przebieg konfliktu Bolesława Krzywoustego z Henrykiem V,</i></li> <li>• <i>opowiedzieć o machinach oblężniczych używanych w dawnych konfliktach.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>opisać przebieg oblężenia Głogowa,</i></li> <li>• <i>ocenić postawę obrońców Głogowa.</i></li> </ul> |

| Temat lekcji           | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                        |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                    | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                        | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                        | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                                                                                              |
| <i>Zakony w Polsce</i> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, czym zajmowali się zakonnicy.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać tryb życia mnichów.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postacie: <i>św. Benedykta, św. Franciszka.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: <i>reguła, jałmużna.</i></li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: <i>skryba, skryptorium,</i></li> <li>• <i>znaczenie działalności zakonów dla rozwoju nauki i kultury na ziemiach polskich.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać dokonania <i>św. Franciszka,</i></li> <li>• wyjaśnić, czym zajmowali się <i>franciszkanie i dominikanie.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jaki sposób <i>działalność benedyktynów przyczyniła się do rozwoju Europy, w tym ziem polskich,</i></li> <li>• opisać wygląd <i>skryptorium,</i></li> <li>• przedstawić <i>działalność skrybów.</i></li> </ul> |

## II Półrocze

| Temat lekcji                 | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                        |
| 10. Król<br>Kazimierz Wielki | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1333, 1333–1370,</li> <li>• postać: Kazimierza Wielkiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: zakon krzyżacki.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie i umiejscowić w czasie państwo Kazimierza Wielkiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1364, 1370.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: żak, uniwersytet.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego,</li> <li>• wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w czasie panowania Kazimierza Wielkiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1138,</li> <li>• postacie: Władysława Łokietka, Mikołaja Wierzyńka.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: rozbicie dzielnicowe Polski,</li> <li>• przyczyny utworzenia Akademii Krakowskiej.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o panowaniu Kazimierza Wielkiego z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej, zjazdu monarchów w Krakowie i uczty u Wierzyńka.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: rajca.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuację państwa polskiego na początku panowania Kazimierza Wielkiego,</li> <li>• wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną,</li> <li>• ocenić panowanie i dokonania Kazimierza Wielkiego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności, w jakich doszło do rozbicia dzielnicowego Polski,</li> <li>• wymienić uczestników uczty u Wierzyńka.</li> </ul> |

|  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|

| Temat lekcji            | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                    |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                       |
| 11. Unia Polski z Litwą | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1385, 1386, 1386–1572,</li> <li>• postacie: Jadwigi, Władysława Jagiełły.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: unia, dynastia Jagiellonów.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie Krewę i Wielkie Księstwo Litewskie oraz obszar państwa polsko-litewskiego po zawarciu unii.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dlaczego Jadwigę nazywa się królem Polski.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować osobę Jadwigi i wymienić jej zasługi dla kultury polskiej,</li> <li>• wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1384, 1399.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności, w jakich Jadwiga stała się władczynią Polski,</li> <li>• przedstawić najważniejsze informacje o państwie litewskim w II połowie XIV w.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności, w jakich doszło do zawarcia unii Polski i Litwy.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• konsekwencje unii dla relacji między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim.</li> </ul> |

| Temat lekcji               | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                   |                                                                                                                          |                                                                                                                                           |                                              |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                            | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                       | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                     | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                               | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                          | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| <i>Rycerze i ich zamki</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>najważniejsze elementy konstrukcji zamków rycerskich służące obronie.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcie: rycerz.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>opisać wygląd rycerskiego zamku.</i></li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>co oznacza określenie rycerz bez skazy.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>wyjaśnić, czym się zajmował i jak się utrzymywał rycerz.</i></li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji                           | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                     |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                             | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                             | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                              | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                        |
| 12. Wielka wojna z zakonem krzyżackimi | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1409–1411, 15 lipca 1410, 1411,</li> <li>• postać: Zawiszy Czarnego z Garbowa,</li> <li>• postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlokalizować na mapie Grunwald i Toruń.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem,</li> <li>• opisać przebieg bitwy pod Grunwaldem,</li> <li>• zlokalizować na mapie ziemię dobrzyńską.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1308–1309,</li> <li>• postacie najważniejszych uczestników bitwy pod Grunwaldem.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• konsekwencje przegranej pod Grunwaldem dla zakonu krzyżackiego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić relacje między Polską, Litwą a zakonem krzyżackim po 1386 r.,</li> <li>• wyjaśnić, dlaczego w XIV w. Polska nie mogła odzyskać ziem utraconych na rzecz zakonu krzyżackiego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać relacje polsko-krzyżackie w XIV w.</li> </ul> |

| Temat lekcji                     | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                               | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                |
| <i>Polska spichlerzem Europy</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>najważniejsze budowle Gdańska.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcie: żuraw.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>datę: 1466,</i></li> <li>• <i>postanowienia drugiego pokoju toruńskiego.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcie: drugi pokój toruński.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po wojnie trzynastoletniej.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>daty: 1454–1466.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcia: wojna trzynastoletnia, spichlerz,</i></li> <li>• <i>znaczenie dla Polski odzyskania dostępu do morza.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>omówić zmiany gospodarcze na ziemiach polskich w związku z odzyskaniem Pomorza Gdańskiego,</i></li> <li>• <i>opisać wygląd XVI-wiecznego Gdańska,</i></li> <li>• <i>wyjaśnić, z czego wynikała potęga Gdańska.</i></li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcia: koga, Hanza.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>opisać wygląd kogi.</i></li> </ul> |

| Temat lekcji               | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                   |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                              | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                      |
| 13. O Akademii Krakowskiej | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Mikołaja Kopernika.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: astronom.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• umieścić w czasie odkrycie Mikołaja Kopernika.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: żak, Uniwersytet Jagielloński.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać życie krakowskiego żaka,</li> <li>• opisać odkrycie Mikołaja Kopernika.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1400,</li> <li>• okoliczności odnowienia Akademii Krakowskiej.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: teolog, absolwent, teoria.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o działalności Akademii Krakowskiej w XV w.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dlaczego odkrycie Mikołaja Kopernika zostało poddane krytyce.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić przedmioty wykładane w Akademii Krakowskiej,</li> <li>• przedstawić poglądy uczonych w XV w. na temat budowy wszechświata.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o życiu Mikołaja Kopernika.</li> </ul> |

| Temat lekcji                       | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                       |
|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                   | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                          |
| <i>Złoty wiek kultury polskiej</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postaci: <i>Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, królowej Bony</i>,</li> <li>• <i>ramy chronologiczne złotego wieku w kulturze polskiej.</i></li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcia: czasy zygmunto-wskie, złoty wiek.</i></li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>pojęcie: arras.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>przedstawić wkład Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta w rozwój kultury polskiej w XVI w.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>daty: 1507, 1518.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>scharakteryzować postać Zygmunta II Augusta.</i></li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>na czym polegał wpływ królowej Bony na rozwój kultury polskiej w XVI w.</i></li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>opisać wygląd zamku królewskiego na Wawelu i kaplicy Zygmuntowskiej.</i></li> </ul> |

| Temat lekcji            | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                             |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                |
| 14. Założyciel Zamościa | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postacie: Stefana Batorego, Jana Zamoyskiego,</li> <li>• główne budowle Zamościa.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: szlachta, wolna elekcja, Rzeczpospolita, mąż stanu.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność Jana Zamoyskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1572,</li> <li>• przyczyny wojny Rzeczpospolitej z Moskwą.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: Moskwa, magnat (magnateria), rozejm.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, na czym polegała różnica między rycerstwem a szlachtą.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1576, 1577–1582.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• na czym polegały zagrożenia związane z wolną elekcją.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z wojną Rzeczpospolitej z Moskwą,</li> <li>• wymienić urzędy sprawowane przez Jana Zamoyskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1580, 1581–1582, 1582,</li> <li>• postać: Iwana Groźnego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić cele polityczne Stefana Batorego,</li> <li>• omówić politykę prowadzoną przez Stefana Batorego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać wygląd XVI-wiecznego Zamościa,</li> <li>• uzasadnić tezę, że Jan Zamoyski był mężem stanu.</li> </ul> |

| Temat lekcji                   | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                 |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                                                                             |                                              |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                                | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                             | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                           | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                            | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| <i>Warszawa stolicą Polski</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: <i>Zygmunta III Wazy</i>.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>stolica</i>.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>srebrny wiek</i>.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: <i>1587, 1596</i>.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>opisać rolę i znaczenie Krakowa oraz Warszawy w państwie polsko-litewskim</i>.</li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                      |
| 15. Potop    | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1655, 1660,</li> <li>• postaci: przeora Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: potop, wojna szarpana.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie Częstochowę.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Jana Kazimierza,</li> <li>• postanowienia pokoju kończącego wojnę ze Szwecją.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: hetman,</li> <li>• znaczenie obrony Jasnej Góry dla przebiegu konfliktu ze Szwecją.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, jaki wpływ na przebieg potopu miała taktyka wojny szarpanej.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1654, 1656,</li> <li>• postać: Karola X Gustawa.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: oddziały partyzanckie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić przyczyny konfliktu Rzeczypospolitej ze Szwecją i z Moskwą w XVII w.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać przebieg konfliktu między Rzeczypospolitej a Szwecją,</li> <li>• opisać przebieg obrony klasztoru na Jasnej Górze,</li> <li>• wyjaśnić przyczyny reakcji Polaków na wieść o ataku szwedzkim na klasztor.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać jak zakończył się konflikt Rzeczypospolitej z Moskwą,</li> <li>• opisać skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w.</li> </ul> |

| Temat lekcji           | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                         |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                         | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                            |
| 16. Bitwa pod Wiedniem | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1683,</li> <li>• postać: Jana III Sobieskiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: islam, muzułmanie, odsiecz Wiednia, husaria.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• usytuować w czasie wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego,</li> <li>• opisać wygląd pałacu w Wilanowie.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1672, 1673,</li> <li>• postać: Kara Mustafy.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: sułtan, imperium, Allah, wielki wezyr, janczar,</li> <li>• znaczenie zwycięstwa pod Wiedniem.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• elementy uzbrojenia husarza i janczara.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać przebieg oblężenia Wiednia,</li> <li>• porównać uzbrojenie husarza i janczara,</li> <li>• opisać prywatne życie Jana III Sobieskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać organizację państwa tureckiego i jego cele polityczne.</li> </ul> |

| Temat lekcji                        | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                      | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                      |
| <i>W czasach Stanisława Augusta</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1764–1795,</li> <li>• postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: Łazienki Królewskie, czasy stanisławowskie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jakim celu odbywały się obiady czwartkowe.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• główne zabytki znajdujące się w zespole pałacowo-parkowym w Łazienkach.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wpływ Stanisława Augusta Poniatowskiego na kulturę polską w XVIII w.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postacie: Augusta II Mocnego, Augusta III Sasa, Ignacego Krasickiego,</li> <li>• ramy chronologiczne czasów saskich.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: czasy saskie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć o wyglądzie Łazienek Królewskich i znajdujących się tam zabytkach.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić okoliczności wyboru Stanisława Poniatowskiego na króla Polski,</li> <li>• opisać przebieg obiadów czwartkowych.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuację Rzeczypospolitej w czasach saskich,</li> <li>• ocenić dokonania Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury.</li> </ul> |

| Temat lekcji                  | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                              |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                               | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| 17. Powstanie kościuszkowskie | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1772, 3 V 1791, 1793, 1794, 1795,</li> <li>• postać: Tadeusza Kościuszki,</li> <li>• państwa biorące udział w I, II i III rozbiórze Rzeczypospolitej,</li> <li>• przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: rozbiór, kosynierzy.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w I, II i III rozbiórze.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• główne postanowienia Konstytucji 3 maja.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: patrioci, konstytucja, Naczelnik powstania, insurekcja.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności wybuchu i przebieg powstania kościuszkowskiego,</li> <li>• wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania kościuszkowskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1792, X 1794,</li> <li>• postać: Wojciecha Bartosa.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja i II rozbioru Rzeczypospolitej,</li> <li>• opisać okoliczności klęski powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przyczyny utraty niepodległości przez Polskę.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności, w jakich doszło do I rozbioru Rzeczypospolitej,</li> <li>• wyjaśnić znaczenie polskiego zwycięstwa pod Racławicami.</li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji                                  | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                              | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                 | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                |
| 18. Jak powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> ? | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1797,</li> <li>• postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego,</li> <li>• słowa <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: emigracja, Legiony Polskie we Włoszech.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odśpiewać trzy pierwsze zwrotki hymnu narodowego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, jak doszło do wyemigrowania części Polaków z kraju po upadku powstania kościuszkowskiego,</li> <li>• przedstawić okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Napoleona Bonaparte.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• co oznacza sformułowanie: „wolność, równość, braterstwo”.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>,</li> <li>• wyjaśnić, jak doszło do rozwiązania Legionów Polskich we Włoszech.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• cele utworzenia Legionów Polskich we Włoszech.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność Legionów Polskich we Włoszech.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1927.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenić dokonania Legionów Polskich we Włoszech.</li> </ul> |

| Temat lekcji             | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                          | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                     |
| 19. Powstanie styczniowe | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 22/23 I 1863, 1863,</li> <li>• postać: Romualda Traugutta.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: Królestwo Polskie (Królestwo Kongresowe), branka, tajne państwo,</li> <li>• przyczyny wybuchu powstania listopadowego i powstania styczniowego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, czym było tajne państwo.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1830, 1831, 1864.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: Rząd Narodowy,</li> <li>• charakter powstania styczniowego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlokalizować w przestrzeni powstanie styczniowe.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1799, 1815.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: kongres wiedeński, konfiskata mienia, zsyłka.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcjonowanie tajnego państwa.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać stosunek sił między Polakami a wojskiem rosyjskim w 1863 r.,</li> <li>• opisać przebieg i okoliczności upadku powstania styczniowego.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać funkcjonowanie Królestwa Polskiego w latach 1815–1830,</li> <li>• opisać funkcjonowanie Królestwa Polskiego w latach 1815–1830.</li> </ul> |

| Temat lekcji         | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                  |                                              |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                      | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                         | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                            | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                            | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                 | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| <i>O polską mowę</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1901,</li> <li>• cele rusyfikacji i germanizacji.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: rusyfikacja, germanizacja, strajk szkolny we Wrześni.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: <i>Michała Drzymały</i>.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, w jaki sposób Polacy walczyli z rusyfikacją i z germanizacją.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przyczyny podjęcia przez władze rosyjskie polityki rusyfikacyjnej oraz przyczyny podjęcia przez władze niemieckie polityki germanizacyjnej.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić działalność władz rosyjskich i władz niemieckich wobec Polaków.</li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji                       | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                    | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                            | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                     | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                        | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                              |
| 20. Polska laureatka Nagrody Nobla | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Marii Skłodowskiej-Curie.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: Nagroda Nobla.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić najważniejsze wynalazki XIX w.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sytuację kobiet w XIX w.,</li> <li>• wskazać różnice w położeniu kobiet i mężczyzn w XIX w.,</li> <li>• wyjaśnić, jak zmieniło się życie człowieka dzięki wynalazkom XIX w.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Alfreda Nobla,</li> <li>• największych wynalazców XIX w.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: pierwiastek.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność Marii Skłodowskiej-Curie we Francji.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać dzieciństwo Marii Skłodowskiej,</li> <li>• opowiedzieć o działalności naukowej Marii Skłodowskiej-Curie.</li> </ul> |

| Temat lekcji                  | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 21. Odzyskanie niepodległości | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 11 XI 1918,</li> <li>• postać: Józefa Piłsudskiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, jak doszło do odzyskania przez Polskę niepodległości.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1914–1918.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• co było przyczyną tzw. kryzysu przysięgowego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: VIII 1914.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: państwa centralne, ententa.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić państwa wchodzące w skład wrogich obozów polityczno-wojskowych.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przyczyny wybuchu I wojny światowej.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• na czym polegała różnica między I wojną światową a wcześniejszymi konfliktami.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić działalność polityczną i wojskową Józefa Piłsudskiego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: IV 1917, 1917.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać skutki I wojny światowej,</li> <li>• dostrzec związki między sytuacją międzynarodową podczas I wojny światowej a wydarzeniami na ziemiach polskich.</li> </ul> |

| Temat lekcji                  | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                     |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                               | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                        |
| <i>Wojna polsko-radziecka</i> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1919–1921, 13–16 VIII 1920.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: <i>Rosja Radziecka, Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą,</i></li> <li>• znaczenie polskiego zwycięstwa w Bitwie Warszawskiej.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, dlaczego Bitwę Warszawską nazwano Cudem nad Wisłą,</li> <li>• opisać przebieg wojny polsko-radzieckiej.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1921.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>kontratak,</i></li> <li>• cel powstania obrazu <i>Jerzego Kossaka Cud nad Wisłą.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać symboliczne elementy ukazane na obrazie <i>Cud nad Wisłą.</i></li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1917, II 1919.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: <i>komunizm.</i></li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuację w Rosji po przejęciu władzy przez komunistów.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować ideologię komunistyczną.</li> </ul> |

| Temat lekcji            | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                            | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                             |
| 22. Polskie osiągnięcia | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego,</li> <li>• główne budowle w Gdyni okresu międzywojennego,</li> <li>• przyczyny budowy Gdyni.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlokalizować na mapie Gdynię, magistralę kolejową, COP.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postanowienia konferencji pokojowej kończącej I wojnę światową dotyczące granic Polski.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP),</li> <li>• przyczyny powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1922, 1926, 1937.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• z czego wynikały trudności w integracji ziem polskich po rozbiorach.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać okoliczności powstania portu i miasta Gdyni,</li> <li>• opisać architekturę Gdyni,</li> <li>• omówić proces tworzenia COP.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po odzyskaniu niepodległości.</li> </ul> |

| Temat lekcji      | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                             |                                              |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
|                   | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                            | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b> |
| 23. Szare Szeregi | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1 IX 1939, 17 IX 1939,</li> <li>• postacie: Adolfa Hitlera, Aleksego Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”,</li> <li>• jedną z przyczyn wybuchu II wojny światowej.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: okupacja, hitlerowcy, ruch oporu, Szare Szeregi, Armia Krajowa (AK).</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać na mapie państwa, które we IX 1939 r. zaatakowały Polskę.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1943,</li> <li>• najważniejsze akcje przeprowadzone przez Szare Szeregi.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: mały sabotaż, Akcja pod Arsenalem.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić działalność Szarych Szeregów.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1941.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: obóz koncentracyjny, kryptonim.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność hitlerowców wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych,</li> <li>• omówić organizację Szarych Szeregów w czasie okupacji niemieckiej.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić organizację ruchu oporu na ziemiach polskich,</li> <li>• opisać cele i przebieg wybranych akcji przeprowadzonych przez Szare Szeregi.</li> </ul> |                                              |

| Temat lekcji                     | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                 | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                                                                                                             |
| 24. O żołnierzach<br>niezlomnych | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1944, 8 V 1945,</li> <li>• postacie: Józefa Stalina, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: rząd londyński (emigracyjny), żołnierze niezlomni (wyklęci).</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• plany Stalina wobec Polski.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki” w czasie wojny.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 1943.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać w jaki sposób Stalin realizował swoje plany wobec Polski,</li> <li>• przedstawić okoliczności zakończenia II wojny światowej.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• tragedię żołnierzy niezlomnych prowadzących walkę z komunistami w Polsce.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić okoliczności aresztowania, procesu i śmierci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: Urząd Bezpieczeństwa.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić sposoby walki komunistów z przeciwnikami.</li> </ul> |

| Temat lekcji     | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                    |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                  | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                   | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                            | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                           | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                                                       |
| 25. Papież Polak | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1978–2005,</li> <li>• postać: Karola Wojtyły.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL).</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1920, 1978,</li> <li>• postać: Stefana Wyszyńskiego.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać działalność Karola Wojtyły jako papieża Jana Pawła II.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1946, 1956.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: prymas, odwilż.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić przyczyny odwilży i wskazać jej główne przejawy.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• powód, dla którego władze komunistyczne dążyły do podporządkowania sobie wszystkich organizacji w Polsce.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać życie Karola Wojtyły.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuację w państwie polskim po przejęciu władzy przez komunistów.</li> </ul> |

| Temat lekcji                          | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                        |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       | Poziom konieczny<br><b>ocena dopuszczająca</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poziom podstawowy<br><b>ocena dostateczna</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Poziom rozszerzający<br><b>ocena dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                               | Poziom dopełniający<br><b>ocena bardzo dobra</b>                                                                                                                                                                                                                                                                | Poziom wykraczający<br><b>ocena celująca</b>                                                                           |
| 26. Pokojowa rewolucja „Solidarności” | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 31 VIII 1980, 13 XII 1981, 1989,</li> <li>• postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz, Wojciecha Jaruzelskiego.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, rozmowy okrągłego stołu.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, jakie były skutki rozmów okrągłego stołu.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• datę: 14 VIII 1980,</li> <li>• wybrane żądania robotników zawarte w 21 postulatach.</li> </ul> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcia: postulaty, walka bez przemocy.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, na czym polegała walka bez przemocy.</li> </ul> | <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pojęcie: internowani.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić stosunek władz komunistycznych do „Solidarności”,</li> <li>• opisać okoliczności wprowadzenia i przebieg stanu wojennego w Polsce.</li> </ul> | <p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• daty: 1981, 1983.</li> </ul> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać przebieg strajku robotników w Stoczni Gdańskiej,</li> <li>• dostrzec krajowy i międzynarodowy odzew, jaki wywołała walka bez przemocy.</li> </ul> | <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić gospodarcze skutki rządów komunistów.</li> </ul> |